KOKOUSMUISTIO 3/2009

9.6.2009

ELINTARVIKENEUVOTTELUKUNTA

Aika 4.6.2009 klo 9-11

Paikka Maa- ja metsätalousministeriö

Osallistujat

Niemi Veli-Mikko	puheenjohtaja
Eriksson Roy	jäsen
Hartikainen Tarja	jäsen
Hämäläinen Marjut	asiantuntija
Lemström Anna	asiantuntija
Mannonen Leena	jäsen
Marniemi Annikka	jäsen
Mikkola Minnami	jäsen
Räsänen Minna	jäsen
Siivinen Kalevi	jäsen
Törrönen Anneli	jäsen
Vilhunen Leila	varajäsen
Rajakangas Liisa	asiantuntija
Haikonen Anne	pääsihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osanottajat tervetulleiksi.

2 Työjärjestys

Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4 Valtion ravitsemusneuvottelukunta – ajankohtaiset asiat

Pääsihteeri Raija Kara kertoi, että vuonna 1954 perustetun valtion ravitsemusneuvottelukunnan (VRN) asettaa maa- ja metsätalousministeriö kolmivuotiskaudeksi. Nykyisen neuvottelukunnan toimikausi on 2008-2011 ja sen puheenjohtajana toimii pääjohtaja Pekka Puska/THL ja varapuheenjohtajana pääjohtaja Jaana Husu-Kallio/Evira.

VRN:n keskeinen tehtävä on seurata ja kehittää kansanravitsemusta laatimalla ravitsemussuosituksia, antamalla toimenpide-ehdotuksia sekä seuraamalla toimenpiteiden toteutumista ja vaikutusta kansanterveyteen. VRN seuraa ravitsemuksellisen riskinarviointia ja tekee tulosten perusteella aloitteita ja kannanottoja. VRN koordinoi ja seuraa terveyttä edistävän liikunnan ja ravinnon kehittämislinjoja käsittelevän valtioneuvoston periaatepäätöksen toimeenpanosuunnitelmaa ravitsemusasioiden osalta. Lisäksi VRN seuraa eurooppalaisen ravitsemuspolitiikan kehitystä. Voimassa olevia VRN:n suosituksia ovat ”Suomalaiset ravitsemussuositukset – ravitsemus ja liikunta tasapainoon 2005” sekä ”Koulu-

ruokailusuositus 2008”. Lähiaikoina VRN julkaisee juomasuositukset kuluttajille. D-vitamiinityöryhmä tarkastelee D-vitamiinin saannin riittävyyttä. Valmisteilla on ikääntyneiden ravitsemussuositukset sekä sairaalaruokasuositukset. VRN seuraa pohjoismaisten ravitsemussuositusten uudistamistyöryhmän työtä. VRN kehittää tiedotustoimintaansa ja uudistaa internetsivujaan (http://wwwb.mmm.fi/ravitsemusneuvottelukunta/index.html)

Erilaisten ravitsemussuositusten koordinoinnin osalta Kara totesi, että erityisryhmille annettaneen jatkossakin erillisiä suosituksia. Elintarviketurvallisuuteen liittyvien suositusten, kuten saantisuositusten antaminen kuuluu Eviran tehtäviin. Todettiin, että sekä haitat että hyödyt huomioon ottava kokonaisvaltainen riskinarviointi asettaa haasteita ravitsemussuositusten laatimiselle. Todettiin myös, että tulevaisuudessa joudutaan ehkä käyttämään aiempaa enemmän lainsäädäntöä ravitsemukseen liittyvien tavoitteiden tukemisessa. Kysyttiin VRN:n valmiudesta reagoida nopeasti esille nouseviin kysymyksiin. Kara totesi, että lähtökohtaisesti VRN:n puheenjohtaja esittää neuvottelukunnan kannanotot. VRN:n jäsenet voivat ottaa eri yhteyksissä kantaa voimassa olevien suositusten puitteissa.

5 Kansallinen toiminta

Todettiin, että elintarvikealan pk-yritysten sekä lainsäädännöstä ja valvonnasta vastaavien viranomaisten vuoropuhelua edistävän asiantuntijaryhmän muodostaminen on työn alla.

Anne Haikonen/MMM kertoi valmisteilla olevasta elintarvikelain muutoksesta. Luonnos pakattuja vesiä koskevaksi maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi lähetetään lähiaikoina uudelle lausuntokierrokselle. Elintarvikkeiden ravintoarvomerkinnöistä annettu KTMp 1496/1993 on tarkoitus korvata uudella MMM:n asetuksella.

Veli-Mikko Niemi/MMM kertoi, että MMM:n asetus TSE-tauteihin liittyvistä toimenpiteistä (7/ELO/2009) tuli voimaan 1.6.2009. Kevään aikana on ollut lausuntokierroksella ns. laitosasetuksen (37/EEO/2006) muutosehdotus. Tällä muutosehdotuksella on tarkoitus säätää mm. kalakukkoja valmistaviin toimipaikkoihin sovellettavista vaatimuksista sekä kalakukkojen lämpötilavaatimuksista. KTMa kasvisten kaupanpitämisestä (488/2006) kumotaan 1.7.2009 lukien. Tällöin tulee voimaan komission asetus 1221/2008, jossa vahvistetut yleiset vaatimukset koskevat kaikkia hedelmiä ja vihanneksia. Erityisvaatimukset jäävät voimaan 10 tuotteelle. Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueista on eduskunnassa hyväksytty ja se tulee voimaan 15.6.2009.

Tarja Hartikainen/Kuntaliitto kertoi viranomaistarkastusten yhtenäistämishankkeesta, johon liittyvä pilottikokeilu toteutetaan vähittäismyymälöissä. Eviran toivotaan jatkossa olevan tiiviisti mukana hankkeessa. Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden muodostaminen herättää keskustelua kunnissa.

Kalevi Siivinen/TLAB totesi, että kuivattujen sienien nikotiinipitoisuudelle on asetettu komission ohjeella toimenpideraja. Nikotiinia esiintyy sienissä jonkin verran luontaisesti, mutta sitä käytetään myös torjunta-aineena. Tullilaboratoriolla on valmius analysoida nikotiinia.

Minnami Mikkola/MTK kertoi maidontuottajien vaikeasta tilanteesta.

6 Euroopan Unioni

EFSA

Merkittiin tiedoksi
- kokousraportti johtokunnan kokouksesta 31.3.2009,
- kokousraportit neuvoa-antavan ryhmän kokouksista 18-19.2.2009 ja 22-23.4.2009.

Todettiin, että EFSA:n tiedepaneelien uudet kokoonpanot on vahvistettu: http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_JoinEFSAScientificCommitteeorPanels.htm

Elintarvikeketju ja eläinten terveys –pysyvä komitea

Merkittiin tiedoksi kokousraportit seuraavista pysyvän komitean kokouksista:
- GMO16.2.2009
- yleinen elintarvikelaki 27.4.2009
- biologinen turvallisuus 19.5.2009.

Muuntogeeniset elintarvikkeet – tilannekatsaus

Leena Mannonen/MMM kertoi, että uusia päätöksiä muuntogeenisten elintarvikkeiden tai rehujen hyväksymiseksi ei ole tehty. EFSA:n arvioitavana on lähinnä erilaisia maissihybridilajikkeita. Komission raporttia koko GMO-lainsäädännön toimivuudesta ja mahdollisista kehittämistarpeista odotetaan vuoden 2010 aikana. Kansallinen keskustelu kohdistuu pääosin valmisteilla olevaan rinnakkaiselolakiin.

Muut ajankohtaiset EU-asiat

Veli-Mikko Niemi/MMM totesi, että komissio valmistellaan parhaillaan raportteja useiden eri säädösten toimivuudesta. Uusia säädösehdotuksia ei ole toistaiseksi odotettavissa. Valvonta-asetuksen (EY) N:o 882/2004 art. 15.5 toimeenpanoon liittyvää riskielintarvikkeiden ja -rehujen tuontivalvontaa koskevaa komission asetusta odotetaan julkaistavaksi lähiaikoina. Käytännön kysymysten käsittelyä jatketaan komission asiantuntijaryhmässä, johon toivotaan Eviran ja/tai tullin edustajien osallistuvan. Valvonta-asetuksen (EY) N:o 882/2004 mukaiselle laboratorioiden akkreditointivelvollisuudelle annettu siirtymäaika on päättymässä kuluvan vuoden lopussa. Komissio kuitenkin valmistelee parhaillaan säädösehdotusta, jolla siirtymäaikaa jatkettaisiin trikiinilaboratorioiden osalta neljällä vuodella.

Anne Haikonen/MMM kertoi kuluttajainformaatioasetuksen (ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi elintarvikkeita koskevien tietojen antamisesta kuluttajille) käsittelystä. Elintarvikkeiden alkuperämerkintää koskevat vaatimukset ovat herättäneet paljon keskustelua. Euroopan parlamentin ensimmäistä lausuntoa asetusehdotuksesta odotetaan syksyllä.

Leena Mannonen/MMM kertoi uuselintarvikeasetuksen uudistamisesta. Hankalimmaksi kysymykseksi on noussut kloonaus. Tavoitteena on saavuttaa neuvoston piirissä poliittinen yhteisymmärrys kesäkuun maatalousneuvostossa.

8 Codex Alimentarius

Merkittiin tiedoksi seuraavat kokousraportit:
- Torjunta-ainejäämäkomitea CCPR 20-25.4.2009
- Eläinlääkejäämäkomitea CCRVDF 11-15.5.2009.

Todettiin tulevat kokoukset:
- Codex Alimentarius komissio CAC (29.6.-4.7.2009, Rooma, Italia): Veli-Mikko Niemi/MMM; Anne Haikonen/MMM; Sebastian Hielm/MMM; Sirpa Sarlio-Lähteenkorva/STM.

9 Muut kansainväliset asiat

Roy Eriksson/UM totesi SPS-komitean seuraavan kokouksen olevan 23-24.6.3009. Hormonilihaan koskevaan EU:n ja USA:n väliseen kiistaan on löytymässä ratkaisu. Venäjän tuontirajoitukset herättävät melko paljon keskustelua. Eräiden WTO-jäsenvaltioiden näkemyksen mukaan sikainfluenssa käytetään protektionistisiin tarkoituksiin. Yksityisten standardien merkityksestä ja vaikutuksista keskustellaan SPS-komitean piirissä. Todettiin, että asia on esillä myös tulevassa Codex Alimentarius komission kokouksessa.

10 Muut asiat

Neuvottelukunnan tulevien kokousten teemoiksi ehdotettiin mm. seuraavia:
- alkuperämerkintöjä koskevat vaatimukset: pakolliset (ml. markkinajärjestelylainsäädäntö) ja vapaaehtoiset (joutsenlippu, avainlippu jne).
- ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintavelvoite
- PTY:n omavalvontahanke.

11 Seuraava kokous

Seuraavat kokoukset sovittiin pidettäväksi **4.9.2009 klo 9.00** ja **23.10.2009 klo 9.00.**

12 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.00

Puheenjohtaja Veli-Mikko Niemi

Pääsihteeri Anne Haikonen